

Debreceni Ítéltábla

Bf.IV.95/2021/7.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2021. április 13. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A pénzmosás büntette miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2021. január 29. napján kihirdetett 24.B.228/2020/16. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

A vádlott a pénzmosás büntetést folytatólagosan követte el.

A vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a büntetéstől legkorábban a kétharmad rész kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlottat terhelő bűnügyi költség összege helyesen: 332 096 (háromszázhaminckettőezer-kilencvenhat) Ft.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Törvényszék a 2021. január 29. napján kelt 24.B.228/2020/16. számú ítéletében bűnösnek mondta ki a vádlottat pénzmosás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 399. § (2) bekezdés]. Ezért 10 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 1 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a vádlott „a szabadságvesztés büntetés utólagos végrehajtása esetén, annak 2/3-ad részének, de legfeljebb a 3 (három) hónapnak a kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra”. Kötelezte továbbá a vádlottat 278 381 Ft bűnügyi költség viselésére.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a törvényes határidőben a védő jelentett be fellebbezést a bűnösség megállapítása miatt felmentés érdekében a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 566. § (1) bekezdés a) pontjára alapítottnak, mert álláspontja szerint a vádlott magatartása bűncselekményt nem valósított meg (18. számú elsőfokú irat). Perorvoslatát írásban részletesen indokolta, melyben kifejtette, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg a vádlott terhére az elsőfokú ítélet szerint a pénzmosás büntette, terhére esetlegesen legfeljebb a gondatlan pénzmosás róható. Elsődlegesen ezért a védelmi jogorvoslat indokai szerint a vádlott felmentésére, másodlagosan pedig a cselekmény enyhébb minősítésére, a Btk. 400. § (1) bekezdése szerinti

gondatlanságból elkövetett pénzmosás megállapítására tett indítványt (5. számú másodfokú irat).

[3] Az ügyészség tudomásul vette az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatát.

[4] A ... Fellebbviteli Főügyészség a ... számú írásbeli észrevételében a védelmi jogorvoslatokat alaptalannak tartotta. Érvei szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartva megalapozott tényállást állapított meg és törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére. A szándékosan elkövetett pénzmosás minősítése csak annyi módosítást igényel, hogy a vádlott cselekménye folytatólagosan elkövetett. E körben utalt a 4/2004. számú Büntető jogegységi határozatban kifejtettekre, miszerint az orgazdaság kapcsán az egység, többség és folytatólagosság kérdésében írtak a pénzmosás bűncselekménye tekintetében is irányadók. Erre figyelemmel az anyagi jogi szabályok szerint az azonos vagyonra (korábban azonos dologra) elkövetett különböző elkövetési magatartások természetes egységet alkotnak. A tényállási elemek ismétlődése esetén – különböző eredetű vagyon esetén – azonban a cselekmények az időbeli kapcsolatok (rövid időszak) és az elkövető szándéka (egységes akaratelhatározás) által a folytatólagos egységbe tartoznak. A tényállás alapján a folytatólagos elkövetés büntetőjogi feltételei ezért fennállnak. Utalt továbbá arra, hogy az enyhítő körülmények közül mellőzendő a részben gondatlan elkövetés, mert a törvényszék az ítélete indokolásának [53] bekezdésében azt állapította meg, hogy a cselekmény egységesen szándékosan elkövetettnek minősül. A kifejtettek alapján az ítélet részbeni megváltoztatására, a folytatólagos elkövetés megállapítására, egyebekben a támadott határozat tanácsulésen történő helybenhagyására tett indítványt.

[5] A másodfokú bíróság a Be. 598. § (2) bekezdése és a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készületségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (továbbiakban Kivezető tv.) 211. § (4) bekezdése alapján tanácsulésen bírálta el. A Be. és az Kivezető tv. rendelkezései a tanácsulés elbírálását lehetővé tették, mert a vádlott terhére az ügyészség fellebbezést nem jelentett be, a bűnösséget is támadó védelmi perorvoslat pedig nem akadályozta a jogorvoslat tanácsulésen történő elintézésének annak megjegyzésével, hogy a tényállás részben ugyan megalapozatlan volt, viszont az Kivezető tv. idézett rendelkezése a Be. szabályától eltérően megengedi a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölését a tanácsuléses elintézési formánál is. Az ügyészség, a vádlott és a védő nem indítványozták a nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését, így az irányadó törvényi rendelkezések lehetőséget nyújtottak a tanácsulésen történő érdemi döntésre úgy is, hogy a tényállás fontos részében módosítandó volt.

[6] Az ítéltábla a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a törvény eltérő rendelkezésének hiányában az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A fellebbezések támadták a bűnösség megállapítását és a jogi minősítést is, így korlátozott felülbírálatra nem kerülhetett sor.

[7] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítást a perrendi szabályokat betartva folytatta le. Nem vétett olyan abszolút vagy relatív

eljárási hibát, amely az érdemi felülbírálatot kizárta volna [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont; 609. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a)-e) pontok]. Ilyen eljárási hibára nem is történt hivatkozás.

[8] Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és alapvetően megalapozott tényállást állapított meg, mely csak szűk körben volt megalapozatlan helytelen ténybeli következtetés miatt [Be. 592. § (2) bekezdés d) pont]. A megalapozatlanság szűk körű, csak részbeni és abban érhető tetten, hogy az elsőfokú bíróság az [5] bekezdésben tévesen vont következtetést az ún. benső (történeti) tényekre és ennek következtében a [16] bekezdésben is hibás annak rögzítése, miszerint a vádlott a 2016. december 27-i átutalás és a 2017. január 6-i tovább utalás során lett tisztában azzal, hogy a számlájára más által elkövetett bűncselekményből származó pénz került.

[9] E részben szükséges kiemelni, hogy a Be. 561. § (3) bekezdés c) pontjában meghatározott ténymegállapítások nem kizárólag fizikai jellegű, külső történések lehetnek, hanem ún. belső történések, azaz tudati tények is (BH2006. 392, Kúria Bfk.II.1424/2015/9.). A tényből tényre vont következtetés is tény, emellett nem vitás, hogy a jogkövetkeztetéseknek is ténybeli alapokon kell nyugodniuk. Ebből következik, hogy az ítéleti tények részei lehetnek a tudati tények is, mert a tényállás egyidejűleg akár elsődleges, akár másodlagos tényként és értelemszerűen jogkövetkeztetésként is tartalmazza az elkövető cselekvésével kapcsolatos tudati tényeket. Az elkövetőnek a cselekményhez való pszichés viszonyulását tükröző ún. *történeti* tudati tények a tényállás részei, ellenben a kizárólag jogi fogalomként megjelenő ún. jogi tudati tényektől (szándékosság, gondatlanság stb.). A jelzett pszichés viszonyulás jelen ügyben, miszerint a vádlott tudta-e, hogy a számlájára utalt és részéről tovább utalt euró büntetendő cselekményből származik és ez olyan lényeges történeti tudati tény, melyet tényállásba kell foglalni és abból levonni a megfelelő jogi következtetést.

[10] A jelzett tudati tényeket és azok esetleges téves voltát – a történeti jellegükre figyelemmel – a tényállás megalapozottságakor már vizsgálni kellett, mert e tények az alapjai az érdemi jogkövetkeztetéseknek.

[11] A tényállást az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében ténybeli következtetés által a következők szerint helyesbíti.

[12] [5] bekezdés: A vádlott már az első, 2016. május 4-i tovább utalás előtt tudta, hogy a számlájára érkező euró büntetendő cselekményből származik.

[13] A [16] bekezdésből mellőzi, hogy a vádlott a 2016. december 27-i időpontban lett csak tisztában azzal, hogy a számlájára érkezett pénzek más által elkövetett bűncselekményből származnak, mert erről már korábban, az első utalás-tovább utalás során tisztában volt.

[14] A tényállás helyesbítésének indoka a következő.

[15] Az elsőfokú bíróság figyelmét elkerülte, ezért indokolásában sem foglalkozott azzal az igen fontos és lényeges körülménnyel, hogy a vádlott a számlájára érkező nagyobb

összegű utalásokat több részben (négy, három és hét tételben) utalta tovább tanú1 ...székhelyű hitelintézeténél vezetett számlájára és csak a bankszámlájára érkező kisebb összegű pénzösszegeket utalta tovább egyszeri utalással. Az is hangsúlyos, hogy a vádlott, bár a saját számítógépéről utalta el a hozzáérkező pénzösszegeket, ám ezt mindig néhány napot várva tette meg, soha nem egyből, ami nyilvánvalóan a pénzösszeg eredetének elleplezését célozta. Emellett az sem hagyható figyelmen kívül, hogy az utalásokban fel sem merült a védekezésében hivatkozott, tanú2 megismert Facebook beszélgetőpartner által megjelölt ... nevű cég, hanem ezzel szemben magánszemélyektől érkezett az utalás. Ezen körülményeket mérlegre téve okszerűen arra vonható következtetés, hogy a vádlott már az első utalás során tisztában volt a vagyon illegális (bűnös) eredetével. A ténybeli következtetés a közvetett bizonyítás alapja. A kiinduló tény jelen esetben az, hogy a vádlott számlájára több esetben nagyobb összegű euró átutalására került sor. E tényt kell összevetni a fent hivatkozott körülményekkel, vizsgálódás körébe vonva a Facebook Messenger chat (elektronikus levelezés) adatait is.

[16] A vagyon eredetének átlátására utal tehát a vádlott azon magatartása, amikor a számlájára külföldről – számára teljesen ismeretlen személyektől – érkező nagyobb összegű pénzösszegeket nem egyszerre, hanem részletekben, mindig „family purpose” közleménnyel utalta tovább. Miután pedig tudomást szerzett az B1 Bank vizsgálódásáról, 2016. július 20. napján valótlán e-mail üzenetet küldött e pénzintézetnek ([13] bekezdés), majd másnap az B1 Banknál lévő számláját megszüntette, ugyanakkor egy másik banknál (B2Zrt.) 2016. augusztus 5. napján új bankszámlát nyitott, amire ekkor ismeretlen eredetű 3510 eurót fizetett be, amiből 2016. augusztus 8-án 3500 eurót továbbított szintén tanú1 számlájára. Erre az új bankszámlára 2016. december 27-én ...-ról érkezett 2700 euró utalás, ami logikusan csak úgy volt lehetséges, ha az B2Banknál nyitott új számlaszámot a vádlott közölte is az tanú2-ként megismert személlyel.

[17] Az ítéltábla álláspontja az, hogy a leírt körülményekből, azok szorosan összefüggő és egymásra épülő voltából a vádlott reálisan nem hihette azt, hogy a számlájára különböző országokból, általa ismeretlen személyektől érkező pénzösszegek legális forrásból származnak, ezért a gondatlan elkövetést megalapozó tudati tényekre nem lehet következtetni, ezzel szemben helyesen, a vádiratban foglaltakkal egyezően arra vonható következtetés, hogy a vádlott a cselekmények során végig tisztában volt az euró bűnös, illegális eredetével.

[18] A helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 593. § (3) bekezdés értelmében a másodfokú ítélkezés alapját képezte annak megjegyzésével, hogy a tényállás módosítás a helyesbítés keretei között maradt és nem jelent eltérő tényállás megállapítást, melyet a törvény a Be. fellebbezési rendszerében már egyébként a vádlott terhére is megenged.

[19] Az elsőfokú bíróság a lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és a részbeni, a másodfokú eljárásban orvosolt megalapozatlansághoz vezető mérlegelésrészt kivéve azokat okszerűen értékelte. Számba vette a vádlott védekezését, valamint az ügy megítélése szempontjából lényeges tárgyi (okirati) bizonyítékokat.

[20] A nyomozó hatóság a vádlottat két esetben is tanúként hallgatta ki a meggyanúsítás előtt. E körben megjegyzendő, hogy a bűncselekmény elkövetésével

megalapozottan gyanúsítható személy tanúkihallgatásának nincs helye. Ez levezethető a büntetőeljárás tételes rendelkezéseiből, a Be. 167. § (5) bekezdésében megfogalmazott általános bizonyítás-tilalmi klauzulából és megerősített az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata által is. A tanúkihallgatást elsődlegesen a megalapozott gyanú zárja ki, amit az Alkotmánybíróság 3058/2019. (III.25.) AB határozatának [37] bekezdése is megerősít. Jelen esetben azonban az tanúkihallgatások idején még nem volt elég bizonyíték a megalapozott gyanú közlésére, a vádlott csak gyanúba került, a gyanúsítását megerősítő bizonyítékok csak később, a bűnügyi jogsegély eredménye alapján kerültek beszerzésre, ezért a tanúkihallgatásra törvényesen került sor. A 2017. december 17-i tanúvallomás egyébként ellentétben áll a tárgyalási védekezéssel, mert a vádlott arról is számot adott, hogy külföldön személyesen is találkozott levelezőpartnerével. A vallomások eltérései a vádlotti vallomás hitelt érdemlősége ellen hatnak, mint ahogy a már felhívott tények is, melyek cáfolják, hogy a vádlott nem tudott a nagyobb összegű euró származásának bűnös eredetéről.

[21] Az elsőfokú bíróság figyelembe vette az tanú2nek nevezett személlyel angol nyelven folytatott elektronikus levelezés (Facebook chat) tartalmát is. E részben utalni kell arra, hogy a bűnügyi iratok (nyomozási irat 995. lapszám alatt csatolt feljegyzés) szerint e bizonyíték magyar nyelvre fordítását – az ügyészség utasítására – a nyomozást folytató vizsgálati osztály angol nyelvet beszélő munkatársai végezték el és e fordítást használták fel nyomozás és a vádemelés során bizonyítékként. Az ítéltábla álláspontja az, hogy a kérdéses angol nyelvű levelezés olyan fontos bizonyíték, amelynek fordítását csak hivatalos tolmács végezhetné volna el és nem lett volna alkalmazható a Be. 201. § (2) bekezdése. Ugyanezen törvényhely (1) bekezdése szerint a tolmácsra irányadók a szakértőre vonatkozó rendelkezések, így a Be. 191. § (1) bekezdés b) pontja. Eszerint szakértőként (tolmácsként) nem járhat el az, aki a nyomozó hatóság nyomozási tevékenységet ellátó állományának tagjaként járt vagy jár el, valamint annak hozzátartozója. A törvényszék a nyomozás során vétett eljárási szabálysértést felismerte és a törvénynek megfelelően gondoskodott a levelezés fordításáról, így az elektronikus levélváltás bizonyítékként értékelésének már nem volt akadálya. A chat levélváltás ugyan közvetlen adatot arra nem szolgáltatott, hogy a Facebook ismerős közölte a vádlottal a pénz bűncselekményből származó voltát, de közvetetten megerősítette, hogy a vádlottnak fel kell ismernie, hogy illegális pénzről van szó.

[22] A védő – a tudati tények körében a tényállást is támadó – bűncselekmény hiányában történő felmentésre irányuló fellebbezése nem lehetett alapos, mivel eltérő tényállás megállapítására csak a bizonyítékok eltérő értékelésével kerülhetne sor, amelyre megalapozott, illetve megalapozottá tett tényállás esetén nincs törvényes lehetőség. A Be. 167. § (3) bekezdése értelmében a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje és a (4) bekezdés szerint a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességében szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10., Bhar.III.431/2019/3. [35]-[36].).

[23] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére azzal, hogy az irányadó büntetési tétel alsó határának enyhülése folytán a Btk. 2. § (2) bekezdésére tekintettel valóban az elbíráláskor hatályos törvényt kellett alkalmazni.

[24] A vádlott tényállásba foglalt magatartása a Btk. 399. § (2) bekezdése szerint minősülő pénzmosás büntetvényi tényállását merítette ki, mely bűncselekmény tartalmában alapvetően azonos az elkövetés idején hatályos Btk. 399. § (1) bekezdés b) pontjával. Az irányadó tényállás szerint a vádlott az elkövetés során végig tudott a részére utalt euró büntetendő cselekményből származó voltáról és a banki értesítést követően egyenes szándékához sem férhet kétség. A törvényi tényállás alanyi és tárgyi oldali elemei teljesek, ezért az ügyészi perbeszédben foglalt vádmódosítással egyezően törvényes a bűncselekmény minősítése. A történeti tudati tények módosítása kizárja akár a részben gondatlan elkövetést, ezért az annak megállapítására irányuló védelmi jogorvoslat sem volt alapos. Megjegyzi az ítéltábla, hogyha az B1Bankon keresztül történő utalások tekintetében csak a gondatlanság lenne megállapítható, az nem olvadna bele az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az B2Bankhoz köthető szándékos magatartásba, hanem külön értékelést igényelne a Btk. 400. § (1) bekezdése szerint. Erre azonban a cselekmény szándékos volta folytán nem kerülhetett sor.

[25] Az elsőfokú minősítés azonban annyiban változtatást igényelt, miszerint a pénzmosás büntette a Btk. 6. § (2) bekezdése értelmében folytatólagosan elkövetett. A természetes egység és a folytatólagos törvényi egység elhatárolásakor – egyetértve a fellebbviteli főügyészség észrevételével – a 4/2004. számú Büntető jogegységi határozat II. pontjában foglaltak irányadók és a vádlotti cselekménysor szándékos rész-cselekményei – a több forrásból származó bűnös vagyont érintő többszöri, egységes akaratelhatározással végrehajtott utalások – az „azonos sértett sérelmére” megállapíthatóság hiányában is a folytatólagosság törvényi egységét hozták létre, ezért a másodfokú bíróság a pénzmosást folytatólagosan elkövetettnek minősítette (Debreceni Ítéltábla Bf.IV.73/2020/22.).

[26] A törvényszék a vádlott javára és terhére szóló bűnösségi körülményeket alapvetően helyesen feltárta, azonban azok helyesbítése és kiegészítése szükséges a következők szerint. További súlyosító hatása van a folytatólagos elkövetésnek, ugyanakkor a pénzmosás országosan elszaporodott voltát mellőzi az ítéltábla a súlyosító körülmények közül, mivel ennek statisztikai alátámasztása nem történt meg. Mellőzni szükséges egyben a részbeni gondatlan elkövetést mint a vádlott javára szóló enyhítő körülményt, mert a cselekmény egységesen szándékosan elkövetettnek minősül.

[27] A törvényszék az ötven éves, büntetlen előéletű, két gyermeket egyedül eltartó, iskolázott vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas – a megváltozott bűnösségi körülményeket is értékelve – tetтарыos szabadságvesztést szabott ki. Ennek során kellően figyelembe vette a négy évi időmúlást is. A büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése és a próbaidő meghatározása is törvényes. E büntetés alkalmas arra, hogy a vádlott a jövőben tartózkodjon bűncselekmények elkövetésétől.

[28] Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban is, hogy az egyébként hivatalból vizsgálendő előzetes mentesítésnek nem állnak fenn a törvényi előfeltételei. Ennek elsődleges indoka az, hogy a vádlott olyan bűncselekmény elkövetésében vett részt, mely rendszerint a szervezett bűnözéshez köthető és a pénzintézetek és más gazdasági szereplők működésének zavartalanságát is veszélyezteti. Kedvező személyi körülményei ellenére ezért elsősorban a tárgyi oldali tényezők folytán az előzetes bírósági mentesítésre, miként azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította, nem érdemes.

[29] Vagyonekobbzás alkalmazására valóban nem kerülhetett sor, mert az intézkedés törvényi előfeltételei nem voltak adottak, ugyanis az eljárás során nem volt feltárható olyan bizonyíték, ami a vádlott bűncselekmény elkövetése miatti gazdagodását, vagyonosodását igazolta volna. Ennek értelemszerűen így hiányoztak a ténybeli alapjai, mely kizárta a jelzett intézkedés alkalmazását.

[30] Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései döntően törvényesek. Ugyanakkor a törvénynek megfelelően pontosítandó volt a feltételes szabadságra bocsáthatóságra vonatkozó rendelkezés.

[31] Az eljárás során felmerült bűnügyi költséget a bűnösnek kimondott vádlott viseli. A törvényszék azonban a bírósági eljárásban felmerült fordítói díjat nem számolta hozzá a költség összegéhez, melyet a másodfokú bíróság orvosolt.

[32] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla a Be. 606. § (1) bekezdését alkalmazva a törvényszék ítéletét a szükséges részben megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Debrecen, 2021. április 13.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. előadó bíró,
Dr. Bakó József sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 24.B.228/2020/16. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.IV.95/2021/7. számú ítéletében írt változtatással jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2021. április 13.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke